

Beskrivelse av pilotprosjekt¹

Vannplanlegging for klimarobust byutvikling

1. Målsetningen med pilotprosjektet

Den overordnede ideen er at planlegging i urbane og tettbygde strøk i fremtiden skal ha en håndterbar risiko for konsekvenser av pågående klimaendringene og samtidig muliggjøre gode bymiljøer.

I piloten skal det testes, utvikles og dokumenteres arbeidsprosesser og metoder for planlegging av gode bymiljøer og tettsteder med sikte på å sikre håndterbar risiko knyttet til overvann. Det er en ambisjon at prosessene skal understøtte raske og gode beslutninger i planprosessene.

For de involverte partnerne er målene:

- **Multiconsults mål** er å utvikle en metodikk for mer effektiv tverrfaglig planlegging innen forretningsområdet Vann og Miljø. Dette vil gi Multiconsult et konkurransefortrinn, også i internasjonal sammenheng. Metoden vil kunne overføres til andre forretningsområder.
- **Trondheim kommunes** overordnede mål er at man til enhver tid velger de beste løsninger for å bygge gode og klimarobuste bymiljø. Målet med prosjektet er å skaffe seg erfaring med en ny planleggingsmetodikk og evaluere nytten av denne både med hensyn på valg av løsninger og som verktøy for å fremme tverrfaglighet.

For Klima 2050 vil resultatene fra piloten gi verdifulle bidrag til anbefalinger om muligheter for raskere klimatilpassing generelt. I den grad nye verktøy utvikles vil dette komme hele bransjen til gode.

2. Innovasjonspotensialet

Innovasjonspotensialet for Multiconsult er at vi med utgangspunkt i eksisterende fagkompetanse kan tilby et helt nytt produktspekter nasjonalt og internasjonalt innen kommunal planlegging generelt og overvannshåndtering spesielt. Dette vil nokså raskt kunne realiseres. I tillegg vil produktene være et bidrag til det paradigmeskiftet som skjer innen VA-området generelt. Begge områdene vil gi Multiconsult et konkurransefortrinn.

Innovasjonspotensialer for Trondheim kommune er å oppnå kompetanseutvikling i kommunen og bidra til kunnskapsutvikling og uttesting av ny metodikk. Videre vil kompetanseheving styrke kommunens vannplanlegging på kort og lang sikt, og direkte bidra til klimarobust byutvikling.

¹ Om pilotprosjekter i Klima 2050 og generelle retningslinjer for etablering, se Time, B (Ed.) *SFI Klima 2050 / Pilotprosjekter - Retningslinjer for etablering*. Klima 2050 Note 17. Trondheim, 2016.

Resultatene vil ha praktisk betydning for tiltakshavere generelt og for samfunnet fordi erfaringene fra piloten vil kunne bidra med nye erfaringer om effektive beslutningsprosesser i offentlig sektor. Videre har Trondheim kommune en rolle der de bidrar med kompetanseutvikling i hele regionen.

Når metodikken er utviklet og -prøvd i Klima 2050 vil den kunne komme hele samfunnet til gode gjennom kommunale planleggingsprosesser.

3. Forskningsspørsmål og forskerinnsatsen

Utgangspunktet for piloten er det pågående paradigmeskiftet for planlegging av vannhåndtering drevet frem av økt kompleksitet i samfunnsplanleggingen generelt samt de eskalerende klimaendringene. Forskningen knyttes til følgende problemstillinger:

1. Det finnes tekniske løsninger og sannsynligvis et tilstrekkelig overordnet regelverk for å håndtere klimautfordringene. Det er imidlertid en kjent utfordring hos både offentlige etater og hos rådgivere at ulike fagdisipliner ikke i tilstrekkelig grad involveres når planer skal legges. Forskningsinnsatsen går ut på å teste andre modeller for samhandling, dokumentere disse og gi anbefalinger knyttet til samhandling.
2. Usikkerhet er en vesentlig faktor knyttet til klimaendringene. Hvordan kan usikkerhet ivaretas på en god måte i det nye paradigmet, når historiske data ikke lenger gir trygghet for robuste planer?
3. Kan man ved å lage en metode for vannplanlegging av klimarobust byutvikling på et overordnet nivå, oppnå raskere og bedre beslutninger, bedre tverrfaglig samarbeid og bedre løsninger i enkeltsaker og planer?
4. Vurdere om det er behov for endringer i rammebetingelser for å kunne oppnå ønskede resultater.
5. På overordnet nivå tas det også sikte på å kunne videreutvikle anbefalinger knyttet til behov for nytenking når det gjelder arbeidsmetodikk og bevissthet ved politiske beslutningsprosesser.

Utgangshypotesen er for det første at kunnskapen for å få til de gode prosessene allerede finnes i våre organisasjoner, slik at utfordringen er å bringe disse sammen. Når god samhandling finner sted er det deretter vår hypotese at dette skal gi bedre kvalitet på håndteringen av overvann.

4. Piloteier og deltakernes roller

Piloteier er Multiconsult med Trondheim kommune som operativ samarbeidspartner. Initiativet til piloten kommer fra Multiconsult, men resultatet er sterkt forankret hos og knyttet til kommunens deltakelse. Både piloteier og operativ samarbeidspartner har et felles ansvar for fremdrift i prosjektet.

SINTEF gjennomfører følgeforskning i henhold til avtalt forskningsinnsats. Det kan også være aktuelt å knytte studentarbeider til piloten.

Øvrige deltakere i Klima 2050 inviteres inn til aktuelle workshops og til erfaringsmøter etter behov.

5. Finansielle implikasjoner og ansvar

Følgforskningen finansieres av Klima 2050. Øvrig innsats inngår som egeninnsats.

Piloten søkes gjennomført i tilknytning til konkrete oppdrag hvis mulig. Eventuelle merkostnader knyttet til uttesting som går ut over vanlig praksis for oppdrag i dag, vil være partenes egeninnsats.

Det vil bli satt opp budsjett for årene 2020 og 2021. Piloten planlegges slik at hovedarbeidene kan gjennomføres innen utgangen av 2021.

6. Spesielle publiseringsønsker

Det er i både Klima 2050 , Multiconsult og Trondheim kommune sin interesse at forskningen og aktivitetene i piloten publiseres bredt og i henhold til Klima 2050s Kommunikasjonsplan².

² Kvande, T, Time, B: *SFI Klima 2050 | Kommunikasjonsplan. Versjon 3* Klima 2050 Note 65. Trondheim, 2018